

Nd. **598. Frumvarp til laga** [160. mál]
um forfalla- og afleysingaþjónustu í sveitum.

(Eftir 2. umr. í Nd., 2. maí)

1. gr.

Tilgangur forfalla- og afleysingaþjónustu í sveitum er að veita aðstoð við nauðsynleg bú- og heimilisstörf þegar veikindi, slys eða önnur forföll ber að höndum. Búnaðarsamböndunum er heimilt að setja á stofn forfalla- og afleysingaþjónustu eftir lögum þessum, hvert á sínu svæði.

2. gr.

Yfirstjórn forfalla- og afleysingaþjónustu skal vera hjá Búnaðarfélagi Íslands í umboði landbúnaðarráðuneytisins. Dagleg umsjón og skipulag starfsins innan hvers svæðis verði undir stjórn viðkomandi búnaðarsambands. Kostnaður búnaðarsambandanna við stjórnun og skipulagningu forfalla- og afleysingaþjónustunnar greiðist úr ríkissjóði eftir reikningi sem Búnaðarfélag Íslands samþykkir.

Landbúnaðarráðuneytið ákveður tölu afleysingamanna í samráði við Búnaðarfélag Íslands. Heimilt er að ráða tvo starfsmenn fyrir hver 150 heimili, eða fleiri menn í hluta úr starfi. Ennfremur er heimilt að lausráða viðbótarstarfskraft sé þess þörf í einhverjum tilfellum.

Heimilt er búnaðarsamböndum að ráða afleysingamenn að hluta fyrir færri heimili, ef sérstök landfræðileg skilyrði gera það hagkvæmt, enda samþykki Búnaðarfélag Íslands þá ráðstöfun. Allir bændur eða þeir sem veita búum forstöðu, og makar þeirra, eiga rétt á aðstoð í veikinda- og slysatilfellum, enda hafi þeir meiri hluta tekna sinna af landbúnaði og séu aðilar að Lífeyrissjóði bænda. Þeir bændur, sem hafa meiri hluta tekna sinna af öðru en landbúnaði, eiga rétt á aðstoð í hlutfalli við tekjur þeirra af landbúnaði.

3. gr.

Ríkissjóður leggi fram fé til að greiða föst mánaðarlaun 60 afleysingamanna skv. lögum þessum.

Skulu ákvæði þessi um framlag ríkissjóðs koma til framkvæmda á árunum 1979-1981.

Afleysingamenn skulu hafa rétt til aðildar að Lífeyrissjóði bænda. Skulu þeir taka laun eftir sama launaflokki og viðurkenndur er af landbúnaðarráðuneytinu fyrir frjótækna. Föst mánaðarlaun miðist við 40 stunda vinnuviku. Afleysingamenn skulu hafa endurgjaldslaust fæði og húsnæði hjá viðkomandi búi á starfstíma sínum. Einnig greiðir það ferðakostnað og yfirvinnu sem samið er um. Hámarkstími, sem bóndi getur haft afleysingamann með þeim kjörum, er 24 dagar á ári. Sama gildir um maka hans.

Heimilt er þó að framlengja dvöl afleysingamanns um lengri tíma, ef hans er ekki þörf annars staðar, en þá greiðir viðkomandi bóndi laun afleysingamannsins. Þó skal ávallt leggja áherslu á aðstoð í bráðum veikinda- og slysatilfellum, svo að svigrúm gefist til að gera aðrar ráðstafanir.

4. gr.

Veikist bóndi eða maki hans og óskað er aðstoðar, skal tilkynna það formanni viðkomandi búnaðarfélags, sem síðan tilkynnir það búnaðarsambandi. Skal þá liggja fyrir læknisvottorð um að viðkomandi sé óvinnufær.

5. gr.

Afleysingamenn skulu hafa alhliða starfsreynslu við bústörf. Koma skal á nám-skeiðum við bændaskólana, sem þjálfí fólk til afleysingastarfa.

6. gr.

Nú er ekki þörf fyrir mann, sem ráðinn er í afleysingastörf, til starfa í veikinda- eða slysatilfellum, skal þá yfirstjórn afleysingaþjónustunnar leitast við að ráða manninn til þeirra, sem þurfa að fara frá búi af öðrum orsökum, svo sem við töku orlofs. Skal þá bóndi greiða starfið að fullu. Fé, sem fæst greitt fyrir slík störf, má nota til að greiða fyrir forfallaþjónustu annars staðar á sama ári, ef fastir starfsmenn geta ekki sinnt öllum beiðnum, þegar þær berast. Að öðrum kosti komi fé þetta til frádráttar á heildarkostnaði við starfið.

7. gr.

Landbúnaðarráðuneytið setur, að fengnum tillögum Búnaðarfélags Íslands og Stéttarsambands bænda, reglugerð um nánari framkvæmd þessara laga.

Þar skal nánar skilgreint hverjir hafa rétt til aðstoðar samkvæmt lögum þessum og um réttindi og skyldur aðstoðarfólks og því sett erindisbréf.

8. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.